

ביאור בדרך אפשר

1 גו', בעבודת קשה דא זו קשיא, והקושיה הן אחד האופנים של
 2 לימוד התורה בחמור דא זה קל-וחמור, שהוא מהמידות שהתורה נדרשת
 3 בהם ובלבנים דא זה לבון הלכתא ביורו וליבון ההלכה כו'. דהנה,
 4 מצד זה שהתורה שבשורשה ומקורה היא חכמתו ורצונו של הקדוש-
 5 ברוך-הוא ירדה מלמעלה
 6 למטה ונתלבשה בעננים
 7 גשמיים, ובפרט בתורה
 8 שבעל-פה [ששים המה
 9 מלכות אלו ששים
 10 מסכתות, ושמונים
 11 פלגשים אלו הברייתות,
 12 ועלמות אין מספר אלו
 13 ההלכות⁶¹ והמספר הרב של
 14 המסכתות, הברייתות וההלכות
 15 עד "אין מספר" מלמד עד כמה
 16 התורה ירדה והתלבשה בריבוי
 17 גדול של לבושים בדברי תורה
 18 העוסקים בדברים גשמיים], ועד
 19 כדי כך שנתלבשה גם
 20 בטענות של שקר כו'⁶²,
 21 שהיה הלכות התורה עוסקות גם
 22 במקרים בהם יש דין ודברים בין
 23 בעלי דין שאחד מהם בוודאי
 24 משקר, וה"גלות" בלימוד התורה
 25 באה לידי ביטוי כאשר יכול
 26 להיות מעמד ומצב
 27 שהאדם לומד תורה
 28 ושוכח חסוֹשֶׁלֹם על
 29 הקדוש-ברוך-הוא
 30 התורה⁶³, והיגו, והאפשרות הוּו של לימוד התורה והתייחסות לדברים
 31 כאילו מדובר בחכמה רגילה מבלי לזכור שזו תורת ה' היא לפי שהאלקות
 32 שבתורה אינו בגלוי, שאין נראה בה שום אור פלל כו'⁶⁴
 33 כך שהלומד עלול לשכוח שזוהי תורת ה'.
 34 וכמוכן גם מהמבאר פתניא⁶⁵ בנוגע לעבודת הבינונים, בספר
 35 התניא מוסבר בהרחבה כי לאמיתו של דבר התואר "בינוני" לא מתייחס לאדם
 36 שמעשיו הם מחצה עבירות ומחצה מצוות אלא מתאר מצב נפשי בו אף
 37 שהאדם מקיים את מצוות-עשה ולא עובר על מצוות לא-תעשה בפועל, היינו
 38 במחשבה, דיבור ומעשה, הנפש הבהמית שבקירבו היא עדיין בתוקף ונאבדת
 39 כל העת בנפש האלוקית. והוא "בינוני", היינו באמצע, במובן זה ששתי
 40 הנפשות פועלות בקרבו, ובין הדברים אודות עבודת ה' של הבינונים נאמר
 41 בספר התניא שיעקר ההכנה לשמה לעפב הוא בתחלת הלימוד,

ביאור בדרך אפשר

42 כפי המבואר בתניא שם, לימוד התורה צריך להיות מתוך הכרה והרגשה של
 43 מסירת הנפש לה' להתחבר ולהתאחד באלוקות ו"בהכנה זו של מסירת נפשו
 44 לה' יתחיל ברכות השחר... וכן בהכנה זו יתחיל ללמוד שיעור קבוע מיד אחר
 45 התפלה וכן באמצע היום קודם שיתחיל ללמוד צריכה הכנה זו לפחות כנודע
 46 שיעקר ההכנה לשמה לעכב הוא
 47 בתחילת הלימוד הבינונים...",
 48 ועיקר ההתבוננות וההכנה הזו
 49 היא בהתחלת הלימוד פי
 50 באמצע הלימוד הרי הוא
 51 מנח וישקוע בהבנת
 52 הענין הנלמד⁶⁶ ואינו פנוי
 53 למחשבות אחרות (וכך צריך
 54 להיות באמת שבמהלך
 55 הלימוד צריך להתרכז ולהתמקד
 56 בלימוד עצמו), ורק
 57 בהתחלת הלימוד ישנה
 58 ההתבוננות והכנה
 59 ועל-ידי-זה
 60 נפעל על כל משך זמן
 61 הלימוד שיהיה הזכרון
 62 מזה כו' שגם בהמשך
 63 הלימוד, כאשר האדם עסוק
 64 בלימוד עצמו, עדיין יזכור את
 65 הרושם של ההתבוננות והכנה
 66 שהייתה בהתחלת הלימוד (ויש
 67 להעיר כי בתניא שם נאמר:
 68 "וכשולמד שעות רצופות יש לו
 69 להתבונן בהכנה הנ"ל בכל שעה
 70 ושעה על-כל-פנים" ובכך
 71 מודגש עוד יותר עד כמה חשוב שלימוד התורה יהי מתוך הכרה בנותן
 72 התורה).
 73 וזהו שגם בלימוד התורה צריך לשלל ענין הגלות, יציאת
 74 מצרים, שזהו פללות הענין דברכו בתורה תחילה⁶³, לזכר
 75 את נותן התורה כמאמר חכמינו ז"ל שחורבן בית המקדש והגלות באו
 76 על כך שלמדו תורה מבלי ש"ברכו בתורה תחילה" וכך לא זכרו שהתורה היא
 77 תורת ה'. וענין זה נעשה על-ידי עבודת התפלה, וגם על-ידי
 78 לימוד פנימיות התורה תפילה כראוי ולימוד פנימיות התורה, קבלה
 79 וחסידות, מרוממים את האדם ומקריבים אותו לאלוקות וזו הדרך לוודא
 80 שהלימוד שלו יהיה חדור בהכרה שזו תורת ה'. וכמוכן בענין דלבנים
 81 דא זה לבון הלכתא⁶⁹, שכן לגבי לימוד ההלכה, "ליבון הלכתא", מצינו
 82 מפורש בדברי חכמינו ז"ל את הצורך שהלימוד יהיה מלא וחדור בהכרה

61 שה"ש ו, ח. שהש"ר עה"פ. במדבר"ר פי"ח, כא. זח"ג רטז, א. וראה תו"א שם מט, ב ואילך. נא, ב ואילך. 62 ראה תניא פ"ה. סה"מ תרצ"ב ע' קמח. וש"נ. 63 ראה ב"ח לטור או"ח סמ"ז (ד"ה ומ"ש דאמר). וראה סה"מ תרצ"ב ע' קפו. וש"נ. 64 תו"א שם נא, סע"ב. 65 ספמ"א (נח, ב). 66 ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 217. ד"ה בראשית ברא תשי"ג (תורת מנחם — ספר